

ANTICKÁ GERULATA

Alžbeta Pivková 413656

Rímske osídlenie na území
dnešného Slovenska

OBSAH

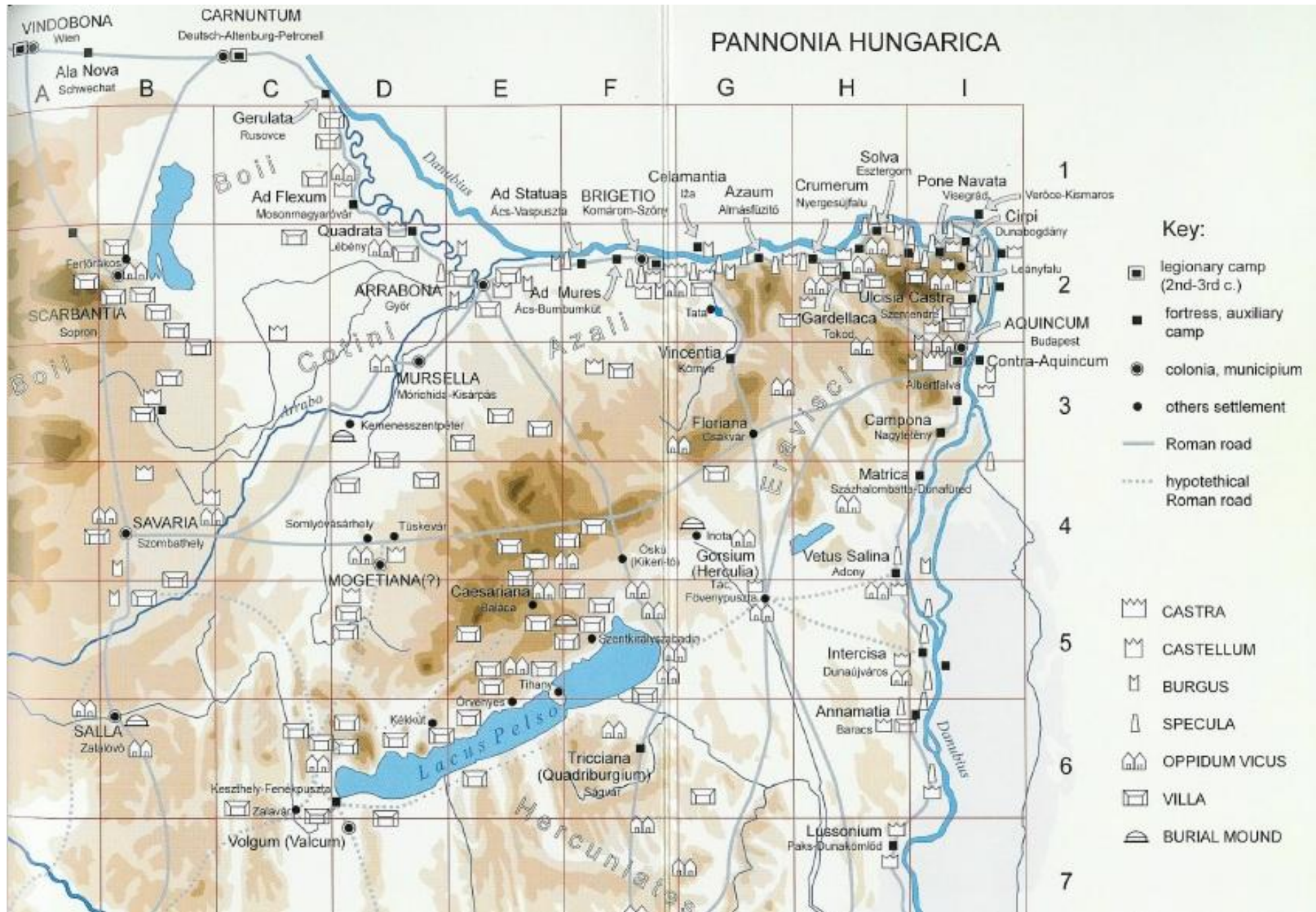
Topografia

Pohrebný ritus a pohrebiská

Kamenné pamiatky

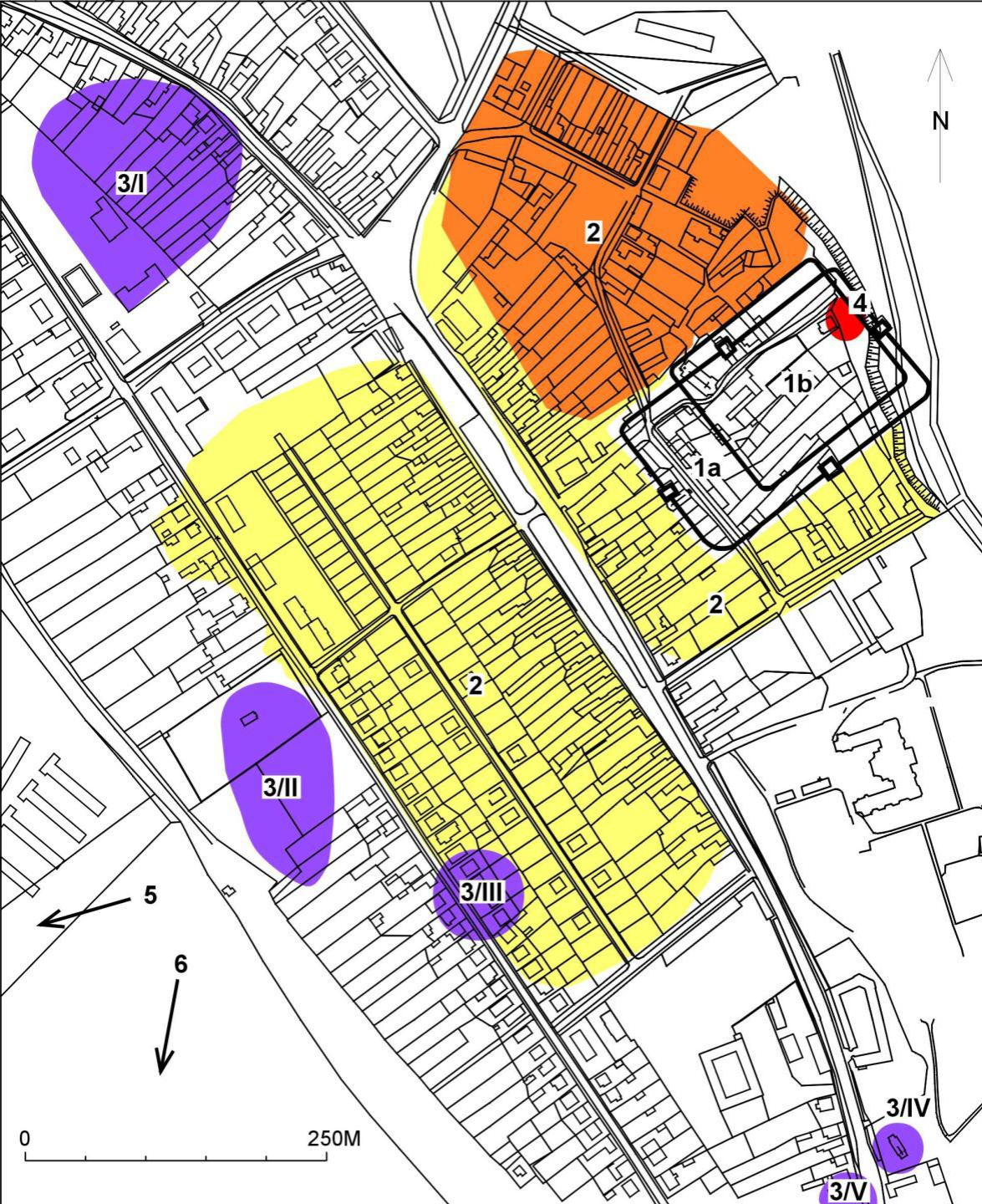
Náboženstvo

Vicus

(PANNONIA HUNGARICA ANTIQUA, ICOMOS 1995)

PLÁN ZÁSTAVBY OBCE RUSOVCE S VYZNAČENÍM TOPOGRAFIE GERULATY

1a drevozem. kastel

1b kamenný kastel

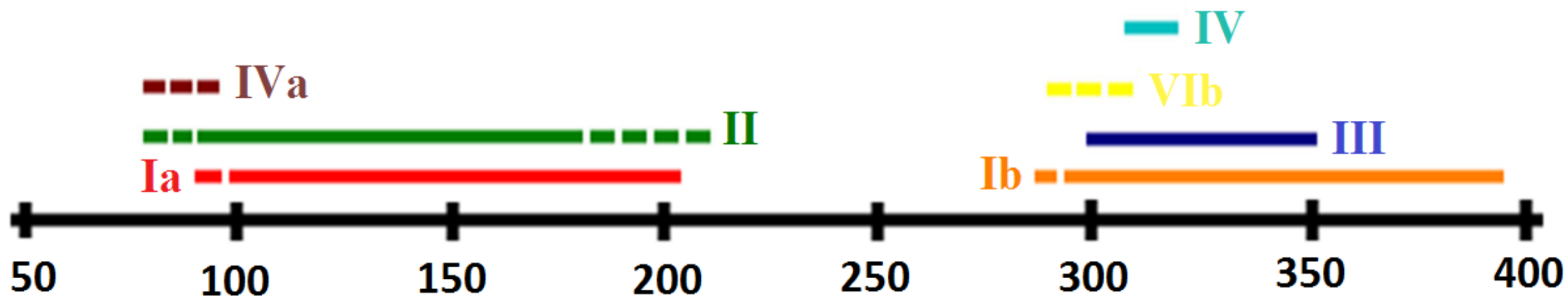
2 civilná osada (vicus)

3/I-V rímske pohrebiská

4 neskoroantická pevnosť

5-6 civilné osady v zázemí

Schmidlová, Jezerná

v2: Časová os pochovávaní na pohrebiskách Gerulaty. Prerušovaná čiara značí spornú datáciu, založenú na malom počte nálezov, alebo široký rozptyl malého počtu hrobov.

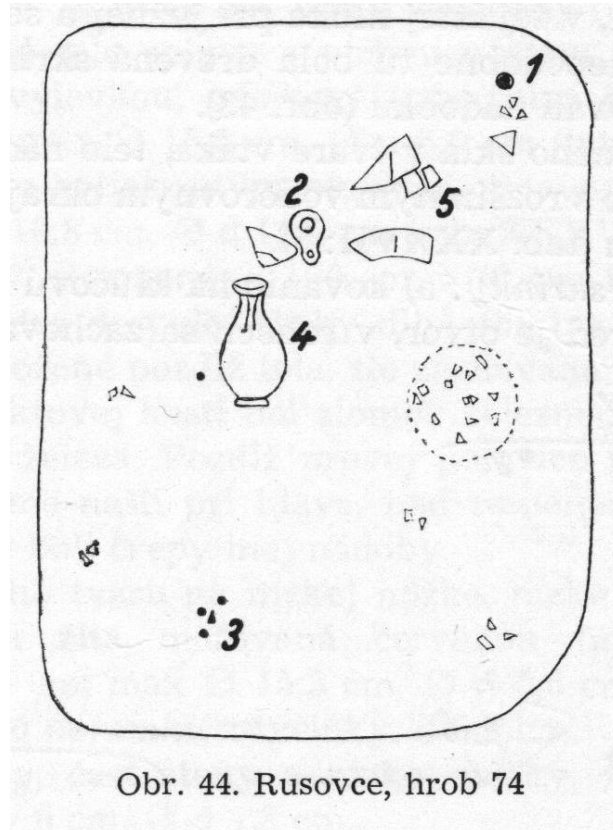
POHREBNÝ RITUS – ŽIAROVÉ HR

Jamy, niekedy prekryté tehľami

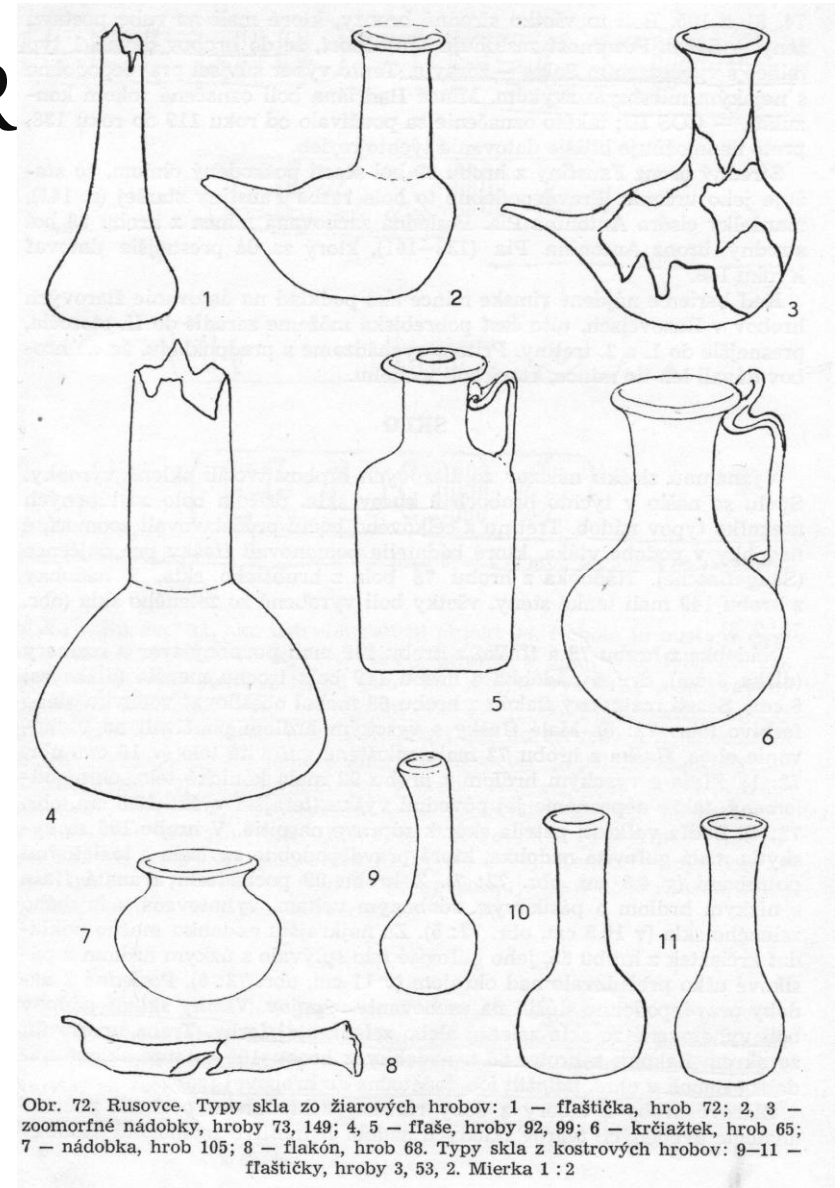
Kenotafy

Žiarovisko

Neustálený ritus

Obr. 44. Rusovce, hrob 74

Obr. 72. Rusovce. Typy skla zo žiarových hrobov: 1 – fľaštička, hrob 72; 2, 3 – zoomorfne nádoby, hroby 73, 149; 4, 5 – fľaše, hroby 92, 99; 6 – krčiaztek, hrob 65; 7 – nádobka, hrob 105; 8 – flakón, hrob 68. Typy skla z kostrových hrobov: 9–11 – fľaštičky, hroby 3, 53, 2. Mierka 1 : 2

Kraskovská, 1976

POHREBNÝ RITUS - KOSTROVÝ

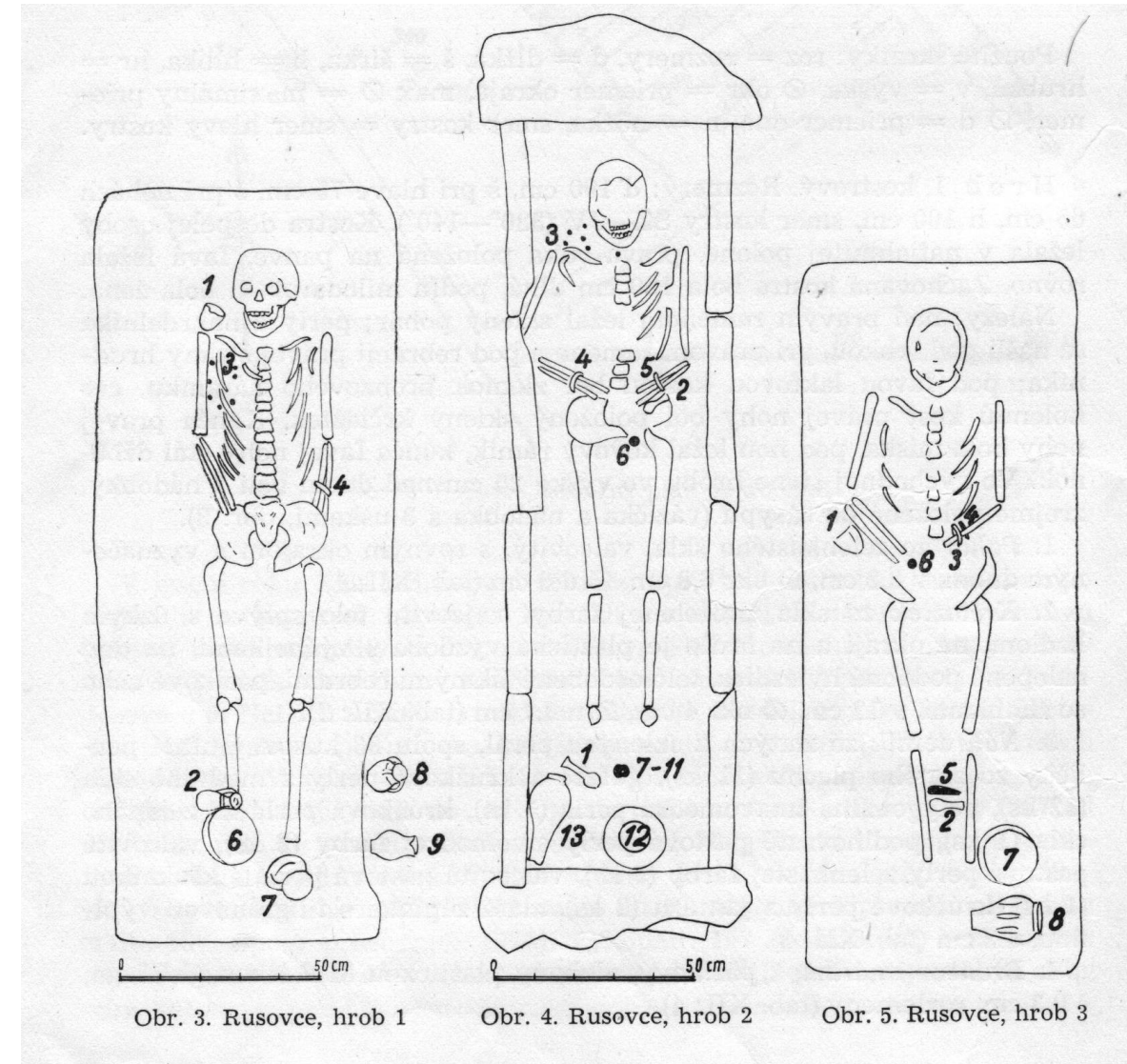
Hrobky (4. stor. 2. pol.) a
jednoduché jamy

3 druhy tehál – tegula, later, imbrex

Orientácia SZ na chrbte

Truhly

Koniec 3. stor. a celé 4. stor.

Kraskovská, 1976

Cibuľovité spony – spájali odev hlavne mužov

NÁHROBNÉ STÉLY

Nápis *DIS MANIBUS*,

Schmidtová, Jezná, Kozubová 2005

*Fragment náhrobnej stély: Duchom
Mŕtvych... Vojak II. Légie Talianskej.*

*Zbožný zomrel vo veku 22 rokov. Kvestor
veteránov...*

Fragment náhrobného kameňa (vápenec) s nápisom.

[D(is) M(anibus)]

[M(arco) Urvin]o

Pastori militi

Co(ho)r(tis) XVII vol(untariorum)

stip(endiorum) XII an(norum) XXXV et P(ublio)

Elpidi[o] an(norum) XXXX et Uru

Muss(a)e an(norum) XXVIII et P(ublio)

Urvinio t(ri)b(u) P(apiria) Marcellino

A]n(norum) XXII Papia Matercia mat(er) et P(ublius)

Urvi(us) Messius et Iul(ius) Maior frat(res)

Duchom mŕtvych. Marcovi Urvinovi, vojenskému pastierovi sedemnásťtej kohorty dobrovoľníkov v 12 roku vojenskej služby, 35-ročného a Publiovi

Stéla s girlandou a rozetami

Kamenná doska hrobovej architektúry s vyobrazením Daidala a Ikara

1.-2. stor. po Kr.

Fragment voľnej plastiky rohu hojnosti

NÁBOŽENSKÉ PREJAVY – VOTÍVNE KAMENNÉ OLTÁRE

Oltár s votívnym nápisom

**I(ovi) O(ptimo) M(aximo)
Iunoni R(eginae)
Sacr(um) T(itus) Fl(avius)
Surilio st(ator)
Praef(ecti) al(ae) I
Cannanf(atium) v(otum)
s(olvi) I(ibens) I(aetus) m(erito)
duob(us) Aspri(s)**

Jupiterovi Najlepšiemu a Najvyššiemu, kráľovnej Iunone posvätný dar. Titus Flavius Surilio, stator prefekta prvej aly Cannanefatov, sľub som splnil dobrovoľne, rád a podľa zásluhy (za konzulátu) oboch Asprov.

Ďalšie oltáre

2.-3. stor. po Kr.

VICUS – CIVILNÁ OSADA GERULATY

RUSOVCE - GERULATA

Základy rím. stavby z 3.-4.stor. v civil. osade blízko kastela

ZÁVER

Pohrebisko – dve obdobia
pochovávaní, žiarové a kostrové

Vojenský tábor

Vicus – málo doložený, znemožňuje
súčasnú zástavbu

Čiastočné záchranné výskumy

LITERATÚRA

Kovács, P. – Schmidtová, J. 2011: Rímsky míľnik z Gerulaty. Slovenská archeológia 60-2, 311-318.

Kraskovská, L. 1972: Gerulata Rusovce Rímske pohrebisko I. Bratislava: Slovenské národné múzeum, Archeologický ústav.

Pichlerová, M. 1981: Gerulata Rusovce Rímske pohrebisko II. Bratislava: Slovenské národné múzeum v Bratislave.

Schmidtová, J. – Bárta, P. 2014: Výskum priekopy rímskeho tábora Gerulata II. V Rusovciach v roku 2009. In: Zborník slovenského národného múzea – Supplementum 8. Bratislava: Slovenské národné múzeum, Archeologické múzeum.

Schmidtová, J. – Jezná, J. – Kozubová, A. 2005: Rímske kamenné pamiatky Gerulata. Bratislava – Nitra: Mestské múzeum, Archeologický ústav SAV.

Štefanovičová, T. a kol. 1993: Najstaršie dejiny Bratislavy. Bratislava: Nakladateľstvo Elán.